

OŠ „Dr. fra Karlo Balić“
Dr. Franje Tuđmana 40
21250 Šestanovac

Program rada s darovitim učenicima

„Naš kutak“

Tim za darovite u OŠ Dr. fra Karla Balića osnovan je šk. god. 2022./2023. kao rezultat projekta „Identifikacija darovitih učenika u području matematike“ kojeg provodi Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije (CI SDŽ) u suradnji s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja (NCVVO).

Članove Tima za darovite čine: pedagoginja Zdenka Hrvoić, socijalna pedagoginja Romana Topić, psihologinja Ivka Marušić te učiteljica predmetne nastave (geografije) Martina Šušić.

Sustav redovitog školovanja, odgojno-obrazovnog procesa i djelovanja „skrojen“ je za potrebe prosječnog djeteta - učenika. Darovita djeca su uključena u redovit sustav odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. Međutim, za svako nadareno dijete se izrađuje individualni plan i program koji su zajedno kreirali učitelji i stručni suradnici škole koju pohađa to dijete.

Programi se često razlikuju, ali imaju zajedničko ishodište, a to je individualnim pristupom dati najbolje i najprikladnije sadržaje iz školskog sustava na način koji odgovara potrebama djeteta-učenika.

1. Metoda rada

Program „Naš kutak“ čini jednu od izvannastavnih aktivnosti u našoj školi. Izvannastavne aktivnosti u osnovnoj školi najviše potiču djetetov osjećaj suradnje i zajedništva s drugom djecom te istraživanje vlastitih sposobnosti. Djeca ih brzo prihvaćaju, a najčešće ih primarno odabiru roditelji koji procjenjuju da bi za njihovo dijete mogle biti korisne i poticajne. Ovdje svakako treba ostaviti dovoljno slobode izbora i djetetu, a pomoći mu u slučaju neodlučnosti ili neznanja oko određenih aktivnosti.

Kada osjete određenu vrstu slobode, mladi ljudi su spremniji istraživati i napredovati u onim područjima u kojima osjećaju znatiželju. Kada im se uz to ponude široke lepeze aktivnosti u kojima mogu ostvariti vlastite potencijale, stvara se dodatna motivacija koja nije vezana samo za školu, nego za općenito stvaranje ambicija kod učenika.

Uključivanje u organizirane aktivnosti u slobodno vrijeme gradi radne navike, razvija osjećaj osobne odgovornosti i samokontrole, potiče kreativnost i motivaciju te oblikuje socijalne i emocionalne vještine mlade osobe.

1.1. Ciljana skupina

Ciljana skupina ovog programa su daroviti učenici od 3. do 7.razreda, tj. djeca koja u pravilu imaju viši kvocijent inteligencije, pokazuju natprosječne sposobnosti u nekim odgojno-obrazovnim područjima te su motivirana za dodatan rad. Motivacija je nužna za realiziranu darovitost jer je posredujuća varijabla koja određuje razinu i kvalitetu izvedbe (Vizek Vidović, 2008).

1.2. Cilj i svrha programa

Cilj koji želimo postići je poticanje osobnog rasta i razvijanje socijalno-emocionalnih vještina potencijalno darovite djece.

Specifični ciljevi koji proizlaze iz općeg su: razvoj i gradnja pozitivnih odnosa, razvoj logičkog i kritičkog mišljenja te svrhovito provođenje slobodnog vremena. Uzevši u obzir činjenicu kako potencijalna darovitost može nestati ukoliko se ne potiče, odlučili posebnu pažnju posvetiti ovoj populaciji djece, osmišljavajući za njih razne materijalne poticaje i aktivnosti koje smo implementirali kroz individualni i grupni rad s djecom.

Svrha programa je osiguravanje bogatih i raznolikih metodičkih pristupa koji potiču aktivno učenje, više misaone procese i kreativno mišljenje.

1.3. Kompetencije i ishodi programa

Završetkom programa „Naš kutak“, daroviti učenici stječu sljedeće kompetencije:

- razvoj sposobnosti logičkog zaključivanja
- razvoj sposobnost za rješavanje problema
- razvoj vještine suradnje, empatije i odgode zadovoljstva
- razvoj kreativnost i produktivnost učenika
- razvoj životnog optimizma, upornosti u radu i vjeru u sebe
- stjecanje socio-emocionalnih vještina
- razvoj pozitivnih stavova prema odgoju i obrazovanju (razvoj privrženosti školi)

Nakon završenog programa daroviti učenici mogu:

- lakše uočiti problem
- osmisliti nove ideje; rješavanje zadataka na više načina
- primijeniti vještine: komunikacije, empatije, aktivnog slušanja, nenasilne komunikacije, suradničkog rada, timskog učenja
- osmisliti nove hipoteze
- izvesti/ interpretirati zaključke
- povezati nastavne sadržaje sa svakodnevnim situacijama

- prezentirati rezultate rada
- provesti projekt/ istraživanje

2. Provedba programa

Projekt je zamišljen kao kombinacija radionica, grupnog rada, predavanja i individualnog rada koji se jednom tjedno izvode kroz cijelu školsku godinu.

Izvoditelji aktivnosti su učiteljice razredne nastave i Tim za darovite.

Područja koje se planiraju obraditi su:

- KREATIVNOST (mozgalice, kreativni crteži od brojki i slova, „zanimljiva abeceda“, kreativno pisanje, debata.)
- ŽIVOTNE VJEŠTINE (aktivno slušanje, ja-poruke, prepoznavanje i izražavanje osjećaja, suradnja i asertivnost, jačanje samopouzdanja, razvoj pozitivne slike o sebi, nenasilno rješavanje sukoba)
- MATEMATIČKE RADIONICE (kartice sa zadacima, labirinti, križaljke, tangram, nastavi niz, sudoku, šifarnici..)
- LOGIČKE RADIONICE (istraživački setovi, iluzije, optičke varke, smišljanje zadataka za druge učenike, kodovi, logičke igre..)

3. Evaluacija

Darovite učenike je potrebno pratiti radi vrednovanja primjerenosti i učinkovitosti odgojno-obrazovne podrške koju dobivaju, kako bismo prema potrebi povećali ili smanjili zahtjevnost programa.

Stoga, ovaj program uključuje provedbu evaluacije učinka i evaluaciju zadovoljstva korisnika. Evaluacija učinka će se provoditi putem evaluacijskog listića koji će sadržavati informacije o životnim vještinama i logičke zadatke. Učenici će prije polaska programa ispuniti navedeni listić te će isti dobiti na kraju programa, kako bismo vidjeli je li program imao učinka na razvoj vještina i sposobnost rješavanja logičkih zadataka.

Evaluacija zadovoljstva korisnika provodit će se nakon svakog susreta. Listić će sadržavati pitanja koja se odnose na sam sadržaj rada, pripremljenost voditeljica te će imati prostor gdje mogu navesti prijedloge za unapređenje susreta.

4. Zaključak

Školski plan rada s darovitim učenicima predstavlja osnovu za suvremeniji i sveobuhvatniji pristup potencijalno darovitim učenicima. Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (čl.63) škole su dužne provoditi uočavanje, praćenje, poticanje darovitih učenika te im organizirati dodatan rad prema njihovim interesima, sklonostima i sposobnostima.

Proteklih godina, naša škola je radila s darovitim učenicima uglavnom kroz dodatnu nastavu pripremanjem učenika za natjecanja.

Kreiranjem ovog programa, otvaraju se nove mogućnosti za rad s učenicima te omogućavanja da maksimalno iskoriste svoj potencijal. To se odnosi na učitelje, stručne suradnike i ravnatelje, ali i na društvo općenito. Učitelj ima važnu ulogu u prepoznavanju i poticanju učenikove darovitosti, mora biti veliki edukator, ali prije svega, mora biti motivator. Nije cilj samo prepoznati darovitog učenika, nego mu pomoći da se razvija, da koordinira svoje aktivnosti i da se njegova darovitost realizira.

Upravo zahvaljujući evaluacijama, pratit će se kvaliteta rada, ali i zadovoljstva korisnika. To će biti temelj za unapređenje i promjenu samog programa.

Također, ne smijemo zaboraviti roditelje, koji isto imaju važnu ulogu u razvoju i unapređenju darovitosti kod djece. Uključivanje roditelja u program je ideja za unapređenje, koja će zasigurno podići program na novu razinu.

Samo međusobnom suradnjom možemo kreirati ozračje koje potiče i omogućava cjeloviti intelektualni, socijalni i emocionalni razvoj darovitih učenika.

HODOGRAM/ PLAN USPOSTAVE PROGRAMA „NAŠ KUTAK“

SADRŽAJ RADA	Predviđeno vrijeme ostvarivanja
1. POSLOVI PLANIRANJA I PROGRAMIRANJA	
1.1. Izrada programa za radionice kreativnosti	VI - VII
1.2. Izrada programa za radionice životnih vještina	VI-VII
1.3. Izrada programa za matematičke vještine	VI-VII
1.4. Izrada programa za logičke vještine	VI – VII
1.5. Planiranje nabave opreme i namještaja za potrebe provedbe programa	V-VIII
1.6. Izrada Godišnjeg kalendara rada s darovitima	VI-VIII
1.7. Organizacija i koordinacija evaluacije programa rada s potencijalno darovitima	VIII-IX
2. SURADNJA S UČITELJIMA I RODITELJIMA	
2.1. Prezentiranje programa na UV-u	VIII – IX
2.2. Prezentiranje programa darovitim učenicima i njihovim roditeljima	IX-X
3. PROVEDBA PROGRAMA „NAŠ KUTAK“	
3.1. Provedba radionica s darovitim učenicima	X – VI
3.2. Individualni rad s darovitim učenicima	X– VI
3.3. Provedba evaluacije	X-VI
4. OSTALI POSLOVI	
4.1. Vođenje evidencija i dokumentacije (mapa učenika)	IX – VI
4.2. Razno	IX – VI